

Nr 603

Av herrar **Antby** och **Antonsson**, om *premiering av sparande på särskilt sparkonto och av målinriktat bostadssparande.*

(Lika lydande med motion nr 527 i Första kammaren)

De skäl samhället har att stimulera till ökat personligt sparande har ytterligare stärkts de senaste åren. Det enskilda sparandet visar på en nedgång 1965. Behovet av kapitalbildning accentueras genom en alltmer besvärande brist på arbetskraft. Genom en ökning av det personliga sparandet skapas förutsättningar för större insatser av investeringar och därigenom för en produktionsökning, som eljest inte skulle kunna åstadkommas. Ökat personligt sparande innebär att pengar undandras direkt konsumtion. I ett läge med starkt efterfrågetryck blir möjligheterna att förhindra tvångsmässiga ingrepp beroende av hur man lyckas med uppgiften att åstadkomma ett tillräckligt enskilt sparande. I det sammanhanget har det personliga sparandet stor betydelse. Det är vidare viktigt att genom stimulansåtgärder bryta ner det motstånd mot sparande som den fortgående penningvärdeförsämringen skapat.

Statens budget bör medvetet utformas med tanke på konjunkturuppgifter och bidra till hög framstegstakt. Att skattehöjningar inte alltid medför konsumtionsbegränsningar och i motsvarande mån ökar sparandet visar utvecklingen under 1965. Trots omshöjningen ökade den privata konsumtionen mer än tidigare detta år. Starka skäl talar för att det personliga sparandet mer än nu stimuleras genom åtgärder på skatteområdet. Det är ostridigt att beskattningen påverkar både viljan och förmågan att spara.

Banksparandet är en sparform som är särskilt betydelsefull för småspararna. Det är angeläget att kompensera denna sparform, då den hör till dem som särskilt hårt drabbas av inflationen. Även administrativa skäl talar för att premiera banksparandet. En metod som i sammanhanget bör prövas är följande.

Särskilt *sparkonto* får uppläggas av varje till statlig inkomstskatt skattskyldig som fyllt 16 år. Föräldrar får öppna sparkonto för minderårigt barn. För att särskilt främja småsparandet och dessutom förhindra missbruk maximeras det premieberättigade beloppet, t.ex. till 2 000 kr. per år för ensamstående och 4 000 kr. för makar. För barnkonto begränsas det årliga beloppet till t.ex. 1 500 kr. Högsta sammanlagda belopp kan begränsas till t.ex. resp. 20 000, 40 000 och 15 000 kr. (inkl. upplupen ränta). Insättningar på barnkonto bör ske i sådan form att de insatta medlen helt tillhör barnet.

Premien bör utgå i form av avdrag på den statliga inkomstskatten med

viss del av under året insatt belopp. Premien kan försöksvis sättas vid 10 procent av årets nysparande. I syfte att stimulera ett långfristigt sparande utfaller den endast om beloppet stått inne en viss period, t.ex. minst 5 år. Detta motsvarar en årlig tilläggsränta av ca 2 procent.

Denna metod skulle ge en sparstimulans oberoende av vederbörandes inkomstnivå. Den skulle vara förmånlig för småspararna, som nu drabbas hårt av inflationen. För att förhindra s.k. vartannatårssparande bör premiering endast ske för belopp som ökar kontots tidigare maximum.

Kravet på att insättningen skall ha ökat kontots tidigare maximum reser frågan om inte uttag, som disponerats för vissa avgränsade investeringsändamål, borde särskilt beaktas. Man bör överväga en föreskrift av innebörden, att medel som tages ut från sparkontot för att tillgodose sådana ändamål, skulle behandlas som om det alltjämt funnes på kontot. I praktiken skulle detta innebära att sparare, som efter 5-årsperiodens slut gjorde uttag från kontot, inte skulle behöva »fylla på» kontot med de för investeringsändamålet uttagna medlen för att få premiering för fortsatta insättningar. Exempel på investeringsändamål, som i detta sammanhang kunde komma att övervägas, är sparande för insättning i egen rörelse eller jordbruk.

En kontrollmetod vore att ålägga vederbörande penninginstitut att till taxeringsnämnd och skattskyldig lämna uppgift om tillgodohavandet vid årets ingång och utgång. Den skattskyldige får i deklaration yrka avdrag på skattens slutbelopp med tillämplig summa.

Kontot bör inte vara spärrat, men om uttag sker före utgången av den stipulerade 5-årsperioden skall den på uttaget belopp belöpande premien återgå till statsverket. Detta kan ske genom att banken som skattebelopp inbetalar 10 procent av i förtid uttaget belopp.

Hinder bör inte möta att — efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och den anställda — låta sparavdraget slå igenom redan vid källskatten. Överenskommelse bör sålunda kunna få träffas om arbetsgivaren ombesörjer sparkontoinsättning för den anställdes räkning. Källskatten bör då kunna minskas med 10 procent av på sparkontot insatt belopp. För B-skattebetalare, företagare och fria yrkesutövare bör motsvarande möjligheter öppnas.

Det finns starkt grundad anledning att pröva en form för skattelättnader som premierar *bostadssparandet*. En ökning av bostadssparandet blir till nytta för spararna själva men även för bostadssektorn som helhet genom att ökade kapitalresurser ställs till bostadsbyggandets förfogande.

Det har mot förslagen till stimulerat bostadssparande uttalats, att egnahemsfastigheter och bostadsrättslägenheter ändock är förmånligt behandlade ur skattesynpunkt. För de allra flesta är det dock en lång väg innan de uppnår målet, en egen bostad. Vad vi syftar till är att stimulera dem som inte har en bostad att genom eget sparande skaffa sig en sådan.

Premiering bör utgå till den som under fem år sätter in pengar på sär-

skilt bostadssparkonto. Medlen skall användas för eget hem eller insatslägenhet i bostadsrättsförening. Att ägaren använder del av fastigheten i yrkesverksamhet eller att kostnaden uppförs på jordbruksfastighet bör inte utgöra hinder för premiering. Om det insatta beloppet används för okvalificerat ändamål, bör det däremot återföras till beskattning. För att undgå beskattning bör medlen vidare ha investerats för ändamålet senast före utgången av tio år efter sparandeperiodens början.

Med anledning av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag till riksdagen med ledning av vad i motionen anförts rörande premiering av personligt sparande på särskilt sparkonto i bank eller annan penninginrättning samt rörande skattelättnader för målinriktat bostadssparande.

Stockholm den 26 januari 1966

Sven Antby

Johannes Antonsson